

Практичне завдання 2

2.1. Тестові завдання рівневої складності.

Перший рівень складності: альтернативні тестові завдання	
1.Прямі витрати – це витрати, що відносяться на собівартість конкретного виду продукції прямо, безпосередньо у відповідності з обґрунтованими нормами та нормативами. а) так; б) ні.	2.Непрямі витрати – це витрати, що відносяться до певного об'єкту витрат економічно можливим шляхом. а) так; б) ні.
3.Релевантні витрати – це витрати, величина яких не залежить від прийняття рішень. а) так; б) ні.	4. Нерелевантні витрати – це різниця між витратами, які виникають при прийнятті альтернативних рішень. а) так; б) ні.
4.Дійсні витрати – це витрати, які вимагають сплати грошових коштів або витрачання інших активів. а) так; б) ні.	5.Витрати на виробництво додаткової одиниці продукції характеризують середні витрати. а) так; б) ні.
5.Встановлення кількісного взаємозв'язку між витратами та різними чинниками на підставі дослідження – це поведінка витрат. а) так; б) ні.	6.Технологічний аналіз, метод аналізу облікових даних, метод вищої-нижчої точки, метод візуального пристосування, метод найменших квадратів (регресійний аналіз) є прикладами методів вивчення поведінки витрат. а) так; б) ні.
7.Можливі (альтернативні) витрати – це вигода, яка втрачається, коли вибір одного напрямку дії вимагає відмовитися від альтернативного рішення. а) так; б) ні.	8.Витрати, загальна величина яких змінюється при зміні обсягу діяльності є постійними витратами. а) так; б) ні.
Другий рівень складності: тестові завдання з множинним запитом	
1. При прийнятті додатково замовлення релевантними є: а) постійні виробничі витрати; б) постійні виробничі витрати, всі комерційні та адміністративні витрати; в) змінні витрати; г) непрямі витрати.	2. Прямі матеріальні витрати є: а) постійними; б) змінними; в) умовно-постійними; г) умовно-змінними.

3. При скороченні обсягу виробництва загальні змінні витрати: а) збільшаються; б) зменшаються; в) залишаються незмінними; г) така умова не вплине на витрати.	4. При зростанні обсягів виробництва постійні витрати на одиницю продукції: а) зменшуються; б) збільшуються; в) залишаються незмінними; г) така умова не вплине на витрати.
5. До прямих належать витрати, які: а) здійснюються регулярно; б) обчислюються за встановленими нормами; в) безпосередньо відносяться на окремі види продукції; г) покладені в основу технології виготовлення продукції; д) є постійними.	6. Постійними в витрати, величина яких: а) є незмінною для різних видів продукції; б) залишається постійною на одиницю продукції; в) зростає зі збільшенням обсягу виробництва; г) не залежить від зміни обсягу виробництва в межах певної виробничої потужності підприємства; д) залежить від зміни норм.
7. Вичерпні витрати – це витрати, що: а) забезпечують отримання доходу у майбутніх звітних періодах; б) капіталізуються у вигляді активів підприємства; в) здійснюються нерегулярно; г) забезпечують отримання доходу у звітному періоді.	8. До якої з перелічених класифікаційних ознак не належать адміністративні та збутові витрати: а) постійні; б) витрати періоду; в) релевантні; г) накладні
9. Із наведеного переліку елементами витрат є: а) матеріальні затрати; б) загальновиробничі витрати; в) витрати на оплату праці; г) втрати від браку.	10. Підприємство бажає замінити старе обладнання. Вкажіть, які дані є релевантними для прийняття такого рішення: а) ліквідаційна вартість старого обладнання; б) можлива ціна продажу старого обладнання; в) накопичений знос старого обладнання; г) ціна придбання нового обладнання.
11. Загальні постійні витрати підприємства становлять 3000 грн., обсяг виробництва – 500 од. При обсязі виробництва 400 од. постійні витрати становитимуть: а) 2000 грн.;	12. Підприємство має можливість розширення обсягу виробництва із 150 одиниць продукції до 156, при цьому відбувається зростання лише прямих витрат з 1500 до 1560 грн.

б) 3000 грн.; в) 7,5 грн. на одиницю; г) відповіді А і Б д) правильною відповіді не запропоновано	Якою буде гранична собівартість продукції: а) 10 грн; б) 60 грн; в) 160 грн; г) 240 грн.
Третій рівень складності: тестові завдання відкритого типу (твердження з невідомою змінною)	
1. За характером реагування на зміну фактора витрат заробітну плату за відрядною розцінкою варто віднести до _____ витрат.	
2. За характером реагування на зміну фактора витрат суму амортизації основного засобу за прямолінійним методом нарахування варто віднести до _____ витрат.	
3. За способом віднесення собівартості продукції вартість матеріалів варто віднести до _____ витрат.	
4. Витрати на оренду приміщення є _____ витратами, якщо йдеться про їх підпорядкованість начальнику цеху.	
5. Якщо змінні витрати на одиницю становлять 2,3 грн, а сума постійних витрат дорівнює 56000 грн, то функція витрат буде мати вигляд _____.	
6. Адміністративні та збутові витрати не належать до таких витрат, як _____.	
7. Парадокс постійних і змінних витрат характеризується тим, що змінні витрати на одиницю продукції є _____, а постійні витрати на одиницю продукції є _____.	
8. Продукція, роботи, послуги, структура підприємства або вид діяльності підприємства, які потребують визначення пов'язаних з їх виробництвом (виконанням) витрат є _____ витрат.	
Четвертий рівень складності: тестові завдання на відповідність	
<i>1. Класифікація витрат та їх характеристика:</i>	
Класифікація витрат: 1. Вичерпані витрати 2. Невичерпані витрати 3. Витрати на продукцію 4. Витрати періоду	Характеристика: а) витрати, що не включаються до собівартості продукції (товарів, робіт, послуг) і розглядаються як витрати того періоду, в якому вони були здійснені; б) витрати, безпосередньо пов'язані з виробництвом продукції (виконанням робіт, наданням послуг) або з придбанням товарів для реалізації; в) збільшення зобов'язань або зменшення активів у процесі поточної

	діяльності для отримання доходу або іншої вигоди в майбутніх періодах; г) збільшення зобов'язань або зменшення активів у процесі поточної діяльності для отримання доходу у звітному періоді.
<i>2.Класифікація витрат та їх характеристика:</i>	
Класифікація витрат: 1. Основні витрати 2. Накладні витрати 3. Релевантні витрати 4. Нерелевантні витрати 5. Диференційні витрати	Характеристика: а) витрати, величина яких не залежить від прийняття рішення; б) витрати, безпосередньо пов'язані з технологічним процесом виготовлення продукції, тобто це сукупність прямих витрат на виробництво продукції; в) витрати, величина яких може бути змінена внаслідок прийняття рішень; г) витрати, не пов'язані безпосередньо з технологічним процесом виготовлення продукції, а утворюються під впливом певних умов роботи з організації, управління та обслуговування виробництва. д) різниця між витратами, які виникають при прийнятті альтернативних рішень.
<i>3.Класифікація витрат та їх характеристика:</i>	
Класифікація витрат: 1. Маржинальні витрати 2. Середні витрати 3. Контрольовані витрати 4. Неконтрольовані витрати 5. Дійсні витрати	Характеристика: а) витрати, які вимагають сплати грошей або витрачання інших активів; б) витрати на виробництво додаткової одиниці продукції; в) витрати, які менеджер не може контролювати або впливати на них; г) загальні витрати на виробництво додаткової групи продукції, поділені на загальну кількість одиниць продукції; д) витрати, які менеджер може безпосередньо контролювати або чинити на них значний вплив.

4.Методи вивчення поведінки витрат та їх характеристика:

Методи вивчення поведінки витрат: 1. Технологічний аналіз 2. Метод аналізу облікових даних 3. Метод вищої-нижчої точки 4. Метод найменших квадратів	Характеристика: а) системний аналіз функцій діяльності для визначення технологічного взаємозв'язку; б) передбачає побудову функції витрат на основі припущення, що змінні витрати – це різниця між загальними витратами при найвищому та найнижчому рівнях діяльності; в) метод визначення функції витрат на основі розподілу витрат на змінні та постійні на підставі вивчення даних рахунків бухгалтерського обліку; г) метод знаходження наближеного розв'язку надлишково-визначеної системи.
---	--

5.Класифікація витрат та приклади витрат:

Класифікація витрат: 1.Постійні витрати 2. Змінні витрати	Приклади витрат: а) заробітна плата директора; б) сума амортизації, яка нараховується виробничим методом; в) сума сировини та матеріалів; г) оренда приміщення цеху.
---	--

6.Класифікація витрат та приклади витрат:

Класифікація витрат: 1.Прямі витрати 2. Непрямі витрати	Приклади витрат: а) сума сировини та матеріалів; б) заробітна плата менеджера з продажу; в) ЄСВ із заробітної плати бухгалтера; г) сума канцелярських приладів; д) сума амортизації обладнання.
---	--

2.4. Практичні завдання та ситуаційні вправи

Вправа 2.4.1

Необхідно:

⇒ Провести класифікацію наведених нижче витрат:

- 1) за способом віднесення на собівартість продукції (прямі і непрямі);
- 2) за характером реагування на зміну фактору витрат (змінні і постійні);

Дані для виконання завдання:

ТОВ «Олімп» виготовляє жіночий одяг на індивідуальні замовлення. У червні ц.р. виготовлено 100 суконь, при цьому підприємство понесло наступні витрати, грн.:

Категорія витрат	Сума (грн)
Матеріали	
- Тканина	10 000
- Гудзики	4 500
- Нитки	2 000
Заробітна плата (відрядна форма оплати праці)	
- Швачок	30 600
- Налагоджувача обладнання	8 500
- Директора та головного бухгалтера	24 000
- Менеджера з продажу	12 000
ЄСВ	Згідно чинного законодавства
Амортизація (нарахована за виробничим методом, будівля цеху за прямолінійним методом)	
- Спеціального інструменту	900
- Швейних машин	3 500
- Будівлі цеху	6 500
Інші витрати	
- Оренда офісу	100 000
- Канцелярські прилади	2 000

Вправа 2.4.2.

Необхідно:

⇒ Визначити, які з наведених нижче витрат можуть контролюватися: а) керівником виробничого цеху № 1; б) директором підприємства.

Дані для виконання завдання:

<i>Категорія витрат</i>	<i>Керівником виробничого цеху №1</i>	<i>Директором підприємства</i>
Собівартість придбаних матеріалів		
Витрати на утримання приміщення цеху №1		
Витрати матеріалів в межах норм в цеху №1		
Електроенергія, використана для роботи верстатів в цеху №1		
Амортизація верстатів в цеху №1		
Відрядна заробітна плата виробничих робітників в цеху №1		
Страховання обладнання в цеху №1		
Витрати на утримання кімнати відпочинку заводу		

Вправа 2.4.3.

Необхідно:

⇒ Визначити, які з наведених нижче витрат є контрольованими або неконтрольованими, якщо йдеться про їх підпорядкованість начальнику цеху підприємства.

Дані для виконання завдання:

- 1) заробітна плата робітників, зайнятих на відрядних роботах;
- 2) покупні комплектуючі вироби;

3) основні та допоміжні матеріали, що використовуються для удосконалення виробів;

4) наднормові матеріальні та трудові витрати, що виникли під час виправлення браку;

5) витрати на оренду приміщення цеху;

6) електроенергія на технологічні потреби;

7) утримання складських приміщень загальногосподарського призначення;

8) витрати на освітлення та опалення цеху;

9) амортизація обладнання цеху;

10) витрати на рекламу готової продукції;

11) залишки незавершеного виробництва та готової продукції, виробленої в цеху.

Пояснення. Розподіляючи витрати, слід звернути увагу на те, що частина витрат може носити властивості як контрольованих, так і неконтрольованих з позиції підпорядкованості керівникові того чи іншого рівня управління.

Вправа 2.4.4.

Необхідно:

⇒ З'ясувати, до якої групи (постійні чи змінні) належать наведені нижче витрати АТ «Електро» (виробничо-торговельне підприємство).

Дані для виконання:

<i>Категорія витрат</i>	<i>Постійні витрати</i>	<i>Змінні витрати</i>
Комісійні витрати		
Амортизація виробничого обладнання (нарахована за виробничим методом)		

Основні матеріали		
Витрати на обслуговування обладнання		
Заробітна плата директора		
Електроенергія для виробничого обладнання		
Витрати на опалення цеху		
Основна заробітна плата (нарахована за відрядним способом)		
Заробітна плата за час простою		
Страховання будівель від пожеж		
Витрати на транспортування готової продукції на склад		
ССВ від заробітної плати виробничих робітників		

Вправа 2.4.5.

Необхідно:

⇒ Визначити собівартість однієї порції, якщо за тиждень буде обслуговано 1, 50, 100, 200 відвідувачів.

Дані для виконання:

У ресторані «Садиба» середня величина змінних витрат на продукти та напої в розрахунку на одного відвідувача становить 350 грн. Постійні витрати (оренда, комунальні платежі, заробітна плата працівників ресторану тощо) становлять 56000 грн. на тиждень.

Форма для розрахунку собівартості порції продукції, грн.:

<i>Кількість відвідувачів</i>	<i>Змінні витрати</i>	<i>Постійні витрати</i>	<i>Собівартість порції</i>
1			
50			
100			
200			

Вправа 2.4.6.

Необхідно:

⇒ Дати обґрунтування управлінському рішення на основі розрахунку середньої та маржинальної собівартості.

Дані для виконання:

Керівництву ТОВ «Альфа» необхідно прийняти рішення про збільшення обсягу виробництва з 149 до 152 одиниці.

Форма для розрахунку собівартості порції продукції, грн.:

Рівень виробництва	Повна собівартість	Постійні витрати	Змінні витрати	Собівартість одиниці продукції	
				Середня	маржинальна
149	56600	444			
150	57800	444			
151	59000	444			
152	61100	444			

Вправа 2.4.7.

Необхідно:

⇒ Заповнити наведену нижче таблицю, розрахувавши витрати на кожен обсяг виробництва.

Дані для виконання:

Вид витрат	Обсяг виробництва, шт.		
	I варіант	II варіант	III варіант
Обсяг виробництва, шт.	55000	65000	75000

Змінні витрати – всього		460000	
Постійні витрати – всього		790000	
Загальні витрати		1315000	
Змінні витрати на одиницю			
Постійні витрати на одиницю			
Загальні витрати на одиницю			

Вправа 2.4.8.

Необхідно:

⇒ використовуючи наведені дані, підготувати прейскурант тарифів, в якому були б відображені витрати для випадків. Коли відстані перевезення складають 5000, 10000, 15000 та 30000 км;

⇒ при здійсненні класифікації витрат навести аргументи, чому ті чи інші види витрат відносяться до змінних чи постійних витрат;

⇒ прокоментувати твердження: чим більше відстань перевезень, тим меншими є питомі витрати.

Дані для виконання завдання:

АТ «Технотранс» здійснює автомобільні перевезення мікроавтобусом. Бухгалтер-аналітик підготував наступні дані для прийняття рішення:

<i>Показник</i>	<i>Сума, грн.</i>
Вартість мікроавтобуса	2777500,00
Очікувана ціна при продажі після 10 років експлуатації	77500,00
Вартість технічного обслуговування протягом 6 місяців	3000,00
Вартість запасних частин, що використовуються на 1000 км пробігу	9000,00
Плата за страхування автомобіля за один рік	7500,00

Витрати на заміну гуми після 25000 км пробігу (за кожну з чотирьох шин)				4000,00
Плата за бензин (за 1 л)				50,98
Середня відстань перевезень на одному літрі бензину – 10 км				
	5000 км	10000 км	15000 км	30000 км
Сукупні змінні витрати				
Сукупні постійні витрати				
Сукупні витрати				
Змінні витрати на 1 км				
Постійні витрати на 1 км				
Сукупні витрати на 1 км				

Вправа 2.4.9.

Необхідно:

⇒ Визначити прирістні та граничні (маржинальні) витрати та доходи, якщо передбачається збільшити на 20 % обсяг реалізації у зв'язку з освоєнням нових ринків збуту. При цьому ціна реалізації буде незмінною, прямі витрати становитимуть 80000 грн., а також передбачено збільшити:

- витрати на рекламу на 30 %;
- орендну плату за нове приміщення під магазин на 20 %;
- витрати на відрядження на 10 %.

Дані для виконання:

Підприємство має такі показники діяльності:

<i>Показник</i>	<i>Сума</i>
Виручка від реалізації, тис. грн.	150000
Обсяг реалізації, шт.	1000

Ціна за одиницю, тис. грн.	150,0
Комерційні витрати, тис. грн. у тому числі:	
витрати на рекламу, тис. грн.	12000,0
утримання персоналу, тис. грн.	8000,0
витрати на відрядження, тис. грн.	6500,0
Орендна плата за приміщення магазину, тис. грн.	15000,0

Форма розрахунку прирістних витрат і доходів, тис. грн.

<i>Стаття витрат (доходів)</i>	<i>Поточні витрати (доходи)</i>	<i>Прогнозовані витрати (доходи)</i>	<i>Прирістні витрати (доходи)</i>
Виручка від реалізації	150000,0		
Витрати, всього	108200		
У тому числі:			
на рекламу	12000,0		
на утримання персоналу	8000,0		
на відрядження	6500,0		
орендна плата	15000,0		
прямі (змінні) витрати	66700,0		

Вправа 2.4.10

Необхідно:

- ⇒ побудувати функцію витрат;
- ⇒ зробити прогнозні розрахунки на основі наведених даних.

Дані для виконання завдання:

У березні на ТОВ «Альфа» виготовлено 200 блуз жіночих; в травні планується виготовити 300 блузок, при цьому орендна плата зменшиться на 3000 грн.

Господарські операції ТОВ «Альфа» за квітень ц.р.

<i>№ оп.</i>	<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Сума, грн</i>
1	Відпущено зі складу тканину для пошиття блуз жіночих	177000
2	Нараховано заробітну плату (за допомогою відрядного методу):	
	– швачкам	150000
	– майстру цеху	15000
	– обслуговуючому персоналу	12000
3	Проведено відрахування ЄСВ згідно чинного законодавства (див. п. 2)	?
4	Відпущено допоміжні матеріали для пошиття блуз жіночих:	
	– нитки 200 кот. по 0,50 грн. за 1 кот.	?
	– гудзики 1000 шт. по 0,40 грн. за 1 шт.	?
5	Нараховано за оренду виробничого приміщення	20000
6	Нараховано знос на виробниче обладнання	22000

Вправа 2.4.11.

Необхідно:

⇒ побудувати функцію витрат методом «вищої-нижчої точки» та спрощеним статистичним аналізом;

⇒ перевірити правильність побудови функції витрат графічно;

⇒ здійснити прогностичні розрахунки.

Дані для виконання завдання:

В січні наступного року у зв'язку із введенням додаткової одиниці обладнання загальний час його роботи становитиме 576 машино-годин.

Дані статистичного обліку роботи обладнання

<i>Місяць</i>	<i>Кількість машино-годин роботи обладнання</i>	<i>Витрати на утримання та експлуатацію обладнання</i>	<i>Місяць</i>	<i>Кількість машино- годин роботи обладнання</i>	<i>Витрати на утримання та експлуатацію обладнання</i>
1	302	362	7	295	401
2	372	409	8	303	431
3	305	375	9	292	444
4	172	289	10	285	370
5	215	312	11	214	299
6	284	398	12	233	287

Вправа 2.4.12.

Необхідно:

⇒ визначити функцію витрат підприємства шляхом регресійного аналізу (метод найменших квадратів).

Дані для виконання завдання:

<i>Рік</i>	<i>Обсяг виробництва, шт.</i>	<i>Витрати, грн.</i>
2021	4000	73000
2022	2000	74000
2023	6000	80000
2024	10000	86000
2025	8000	86000

Вправа 2.4.13.

Необхідно:

⇒ проаналізувати поведінку витрат при зміні обсягу виробництва та визначити їх тип методом «максимум-мінімум».

Дані для виконання завдання: ТОВ «ПолімерПласт» виробляє пластикові контейнери. Фактичні дані за 6 місяців: січень – 12 000 шт., матеріали 84 000 грн., оренда 30 000 грн., електроенергія 41 200 грн.; лютий – 15 000 шт., 105 000 грн., 30 000 грн., 47 500 грн.; березень – 18 000 шт., 126 000 грн., 30 000 грн., 53 800 грн.; квітень – 10 000 шт., 70 000 грн., 30 000 грн., 37 000 грн.; травень – 20 000 шт., 140 000 грн., 30 000 грн., 58 000 грн.; червень – 16 000 шт., 112 000 грн., 30 000 грн., 50 200 грн.

Вправа 2.4.14.

Необхідно:

⇒ визначити порядок відображення різних видів витрат на оплату праці виробничих робітників.

Дані для виконання завдання: На заводі «Техпром» за тиждень нараховано такі витрати на оплату праці виробничих робітників: оклад начальника цеху – 22 400 грн.; навчання виробничих робітників – 8 600 грн.; нормальний простій (вимушений) – 4 200 грн.; надурочні години за окремим замовленням клієнта – 6 800 грн.; надурочні години за погодинною ставкою (без надбавки) – 18 500 грн.; надбавка за надурочні (понад базову ставку) – 3 700 грн.